ФУРСАТ ҒАНИМАТ

ЧИГИТ ЭКИШНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 72 (4531).

12 АПРЕЛЬ ЧОРШАНБА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

Бу серғайрат йигитни Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози гўзолари жуда ҳурмат қилиб шади. Ў ҳалол меҳнати билан ана шу ҳурмат-иззатга сазовор бўлган. Шу кунларда Тўлаган Тожиев янада баракали меҳнат қиляпти. Кунига 8—10 гектар ерга сифатли чигит экмоқда. Суратда: механизатор Т. Тожиев.

ЭРТА ЭКСАНГ, ЭРТА ОЛАСАН

Кенг ва бепоён далаларни кезган сари кезгингиз, кўкламни қутлаб қувона-қувона меҳнат қилаётган деҳқонлар билан бирнафас ҳамнафас бўлгингиз, уларни қизғин суҳбатларидан баҳра олгингиз келади. Улар далаларга файз киргизиб, завқ-шавқ билан меҳнат қилмоқдалар. Эл-юрт ғамида бойлик яратиш учун она ер бағрига барака уруғи қадамоқдалар. Ерга ер қўшиб, пахтазорларни кенгайтирмоқдалар. Сув чиқмас қўриқ ерларга об-ҳаёт олиб келмоқдалар.

2-«Пискент» совхози районда йирик пахтакор хўжаликлардан бири. Бултур совхозда пахта тайёрлаш плани ошириб бажарилди. Ҳосилдорлик планга нисбатан 3,7 центнер ортди. Хўжалик 1 миллион сўм соф фойда кўрди. Совхоз ишчиларига йил бўйи олган маошларидан ташқари 750 минг сўм мукофот берилди.

— Бироқ, биз бултурги ишимиздан тўла қаноат ҳосил қилолмаймиз, — дейди совхоз директори Йўлчи Тошпўлатов,— чунки план тўлган, соф фойда 1 миллион сўмга етган бўлса ҳам бултур ҳосилдорлик 1970 йилга нисбатан бир центнер пасайиб кетди. 2833 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 1970 йилда 29 центнерга етказиб ҳосил олган эдик. Бултур эса 28 центнердан бўлиб қолди. Дони ювиш мақсадида бу йил совхозимиз коллективи ҳосилдорликни 31,5 центнерга етказишга бел боғлаган. Бу планда белгиланганидан 7,2 центнер кўп, демакдир.

Совхоз ўз олдига қўйган шу юксак мақсадга эришиш учун янги ерларни ўзлаштириб, карталарни йириклаштириш. тўла гектарлар ҳосил қилиш, янги нав чигит экиш, чигит экишни тез ва сифатли ўтказиш ниятида.

Совхознинг 2-бўлимидаги Турдиали Абдуқодиров, 3-бўлимидаги Халил Усмонов, 1-бўлимидаги Мўминжон Эшбеков ўртоқлар бошлиқ бригадаларда карталарни йириклаштириш, ўртадаги ариқ йўл ва увотларни ҳайдаш ҳисобига 6 гектар ер қўшилди. Ислом Аббосов бошлиқ чорвачилик бўлимига қарашли эски Чўлоққўрғон қишлоғи текисланиб, пахта майдонига айлантирилди. 5-бўлимдаги Бозорбой Қўрғонов бошлиқ бригадада 11 гектар ташландиқ ер ўзлаштирилди. Хуллас, совхознинг қайси бўлим ва қайси бригадасига борманг, ҳамма ерда тўла гектар учун курашиляпти.

1-бўлимдаги Гулали Мамедов бошлиқ бригада аъзолари бултур 105 гектар майдондан 34,5 центнердан ҳосил кўтарган эдилар. Улар бу йил 35 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилиб, совхозда чигит экишни биринчи бошлаб бердилар.

Пискент районидаги Свердлов номли колхознинг 1600 гектар пахта майдони бор. Бу хўжаликда ҳам чигит экиш қизғин тус олган. Колхознинг қир ерларига илгари сув чиқмас эди. Азамат деҳқонлар мана шу ерларга сув чиқариб пахтазорга айлантирганлар.

Мамараим Абдурахмонов бошлиқ бригаданинг 50 гектарлик кенг картасида охирги гектарларга звено бошлиқларидан Раимжон Мўминов билан Мавлон Ҳожимуротовлар чигит экишмоқда.

Насос билан сув ичадиган ерлардаги Умар Йўлчиев бошлиқ бригада ҳам икки сеялка тўхтовсиз ишлаб турибди. 30 га яқин киши ер тайёрлаш билан банд. Умуман, колхознинг кўпчилик бригада ва звеноларида чигит экиш кучайтириб юборилган. Бу ерда 24 ўрнига 27 та сеялка тайёрланган. Агар ҳамма сеялкалар бирдан ишлаб кетса бир кунда 200 гектардан кўпроқ ерга чигит экиш мумкин.

Бу колхозда ҳам ер ўзлаштиришга алоҳида аҳамият берилаётир. Бу йил экин майдонларига 52 гектар янги ер қўшилди. Увотлар, эски ариқлар, йўллар ҳисобига пахта майдонининг 7 гектари кенгайтирилиб, тўла гектарлар ҳосил қилинган.

— Биз ҳосилдорликда ҳали мақтана олмаймиз. Насос билан сув ичадиган ва янги ўзлаштирилган ерларимиз кўп. Шунинг учун колхозимизда ҳосилдорликни ошириш учун янги нав чигит экишга ҳаракат қиляпмиз. Бу йил 800 гектар ерга «Тошкент—3» навли чигит экилади. Шундан 600 гектарига 60x30 ва 200 гектарига 90x20 схемасида чигит экилади,— дейди колхоз раиси Абдумўминов.

Далаларда иш қизғин. Деҳқон «эрта эксанг, эрта оласан» деган сўзга амал қилиб чигит экишни тезлаштириш учун эўр ғайрат кўрсатмоқда.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

*

Оққўрғон районидаги «Москва» колхозида чигит экиш қизғин. Деҳқонлар энг яхши ишланган ерларга барака уруғи ташлашмоқда. Суратда: механизатор З. Раҳимов ва сеялкачи Э. Қўчқорбеков ўртоқлар.

А. Абалян фотолари.

ЧИГИТ ЭКИШ ТУГАЛЛАНДИ

Янгибозор. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан) Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози деҳқонлари дала ишларини тобора кучайтириб, чигит экишни тез ва сифатли ўтказмоқдалар. Хўжаликнинг Ким Григорий бошлиқ пешқадам участка пахтакорлари чигит экишни биринчи бўлиб муваффақиятли тугалладилар. 405 гектар майдонга барака уруғи ташланди.

Экиш ишларида участканинг Абдулла Абдурахмонов, Ким Валентин ўртоқлар бошлиқ бригадалар пешқадамлик қилдилар. Улар экиш агрегатларини унумли ишлатиб, икки-уч кунда барча майдонларга чигит ташладилар. Тракторчилардан Эрмак Эргашев, Ғафур Пирматов, Мамат Нурматов, Толиббой Намозов, сеялкачи Ашраббой Тожиев ўртоқлар алоҳида ғайрат кўрсатдилар.

Чигит экишни тўрт иш кунида муваффақиятли тугаллаган участка пахтакорлари бу йил ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган. Шунингдек улар 380 гектар майдонга «кўк олтин» уруғини ташлайдилар. Ҳар гектар ердан эса 200 центнердан ошириб канап етиштириш йўлида астойдил курашмоқдалар. Пахтакорлар ерга ташлаган уруғни бир текис ундириб олиш, тўлиқ гектарлар ҳосил қилиш тадбирини кўрмоқдалар. Улар Совет давлати ташкил топган кунинг 50 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оладилар.

СУТ СОҒИШНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА 1971 ВА 1972 ЙИЛ БИРИНЧИ КВАРТАЛЛАРИ ДАВОМИДА ҲАР БИР СИГИРДАН СОҒИБ ОЛИНГАН СУТ ВА ИККИ КВАРТАЛ ЎРТАСИДАГИ ТАФОВУТ ҚАНДАЙЛИГИ ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТ

(Килограмм ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бултурги биринчи кварталдагиси, учинчи стун — икки квартал ўртасидаги фарқ, тўртинчи стун — бу йилги биринчи кварталдагиси.			
Калинин	574	+15	589
Юқори Чирчиқ	564	+11	575
Янгийўл	523	+43	566
Орджоникидзе	511	+29	540
Оққўрғон	436	+66	502
Оҳангарон	481	+8	489
Бекобод	408	+52	460
Ўрта Чирчиқ	457	—13	444
Бўка	360	+71	431
Пискент	414	—16	398
Бўстонлиқ	350	+21	371
ОБЛАСТЬ БУЙИЧА	476	+32	508

* * *

Бу йил областимиз чорвадорлари ҳар бир сигирдан 2350 килограммдан сут соғиб олиш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилганлар. Ҳозирги пайтда илғор хўжаликларнинг чорвадорлари айтган сўзларининг устидан чиқиш учун сигирларни боқишни тобора яхшиламоқдалар ва улардан кўпроқ сут соғиб олаётирлар.

Юқоридаги маълумотдан кўриниб турибдики, Бўка районининг чорвадорлари ҳар бир сигирдан ўтган йилги биринчи кварталдагига қараганда 71 килограммдан, оққўрғонликлар 66 килограммдан ошириб сут соғиб олганлар. Умуман бундай яхши натижани бошқа районларда ҳам кўриш мумкин.

Лекин, Ўрта Чирчиқ, Пискент районларида сигирлардан сут соғиб олиш бултурги биринчи кварталдагига қараганда бу йилги биринчи кварталда камайиб кетган. Афтидан бу районларда чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш учун зарур бўлган барча тадбирлар тўла амалга оширилмаётганга ўхшайди. Ўрта Чирчиқ ва Пискент районлари партия, совет ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу қолоқликни тугатиш учун курашишлари зарур.

Яна шу нарсани алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, область бўйича бу йил биринчи кварталда ҳар бир сигирдан ўтган йилдаги шу вақтдагига қараганда 32 килограммдан кўп сут соғиб олинган. Фактларни шунга қиёс қилиб кўрадиган бўлсак, Оҳангарон, Юқори Чирчиқ, Калинин районларидаги ўсишнинг ҳам унча юқори эмаслигини кўриш мумкин. Агар барча колхоз ва совхозларда сигирлардан сут соғиб олиш соҳасидаги ишлар яхшиланмаса, иккинчи кварталда ҳам бултурги иккинчи кварталдагига қараганда паст натижага эришиладиган бўлса, область бўйича мўлжалдаги мақсадга эришиш мушкул бўлиб қолади.

Силос, пичан ва бошқа озуқалар анча тортилиб қолган, кўк озуқанинг етилиши кечикаётган бу йилги шароитда мол боқиш ва айниқса сигирларнинг боқилишини жуда яхши йўлга қўйиш, мавжуд емхашакдан тежаб-тергаб фойдаланиш айниқса муҳимдир.

Чорвадор ўртоқлар! Областимизда пахтачилик билан бир қаторда чорвачилик ҳам кейинги йилларда ривожланиш йўлига кириб бормоқда. Ана шу суръатни янада кучайтириш ва она-Ватанга кўпроқ чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш учун барча тадбирларни амалга оширайлик!

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 11 АПРЕЛГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунлик ўсиш, учинчи стун — мавсум бошидан бери (процент ҳисобида).		
Юқори Чирчиқ	13,1	47,0
Оққўрғон	12,2	31,6
Бекобод	9,6	31,3
Янгийўл	8,8	28,7
Бўка	10,6	28,3
Ўрта Чирчиқ	9,1	20,8
Пискент	9,9	18,5
Область бўйича	10,3	26,3

15 АПРЕЛЬ—КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

25 МИНГ СЎМЛИК ИШ БАЖАРИЛАДИ

Заводимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари халқимизнинг ажойиб анъаналаридан бири бўлган коммунистик меҳнат шанбаликларида доим фаол иштирок этмоқда. Олдинги шанбаликларда ўнларча минг сўмлик ремонт ишлари бажарилди, кўплаб эҳтиёт қисмлар тайёрланди, анчагина иш ҳақи беш йилликлар фондига берилди.

Шанбаликлар ўтказиб, бу соҳада дурустгина тажриба тўплаган коллективимиз шу йилнинг 15 апрелида бўладиган коммунистик меҳнат байрамининг ҳар томонлама пухта ва мазмунли ўтиши учун тегишли режалар тузиб чиқди. Шанбаликни ўтказиш учун олиб борилиадиган тайёргарлик ишларига раҳбарлик қилувчи махсус штаб ишлайди. Унинг аъзолари шанбаликнинг аҳамияти ҳақида ишчи-хизматчилар ўртасида тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар.

Корхонамизда автобус ремонти цехи коллективи биринчи бўлиб бу ҳаракатга қўшилган эди. Ремонтчилар шанбалик куни 4- та ПАЗ—652 автобусларини капитал ремонтдан чиқаришади, 4 та янги автоприцеп тайёрлайдилар.

Автомашиналар ремонти цехининг коллективи эса 9 та машинани капитал ремонтдан чиқаради. Бундан ташқари, 3 та агрегат комплектлаштирилади. Механика цехи ишчи-хизматчилари ҳам минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрлашади. Шу куни 25 минг сўмдан кўпроқ ремонт ишларн амалга оширилади.

Ишдан бўш инженер-техник ходимлар, хизматчилар ва ремонтчиларимиз завод ҳовлиси ён атрофини ободонлаштириш билан банд бўладилар. Янги-янги ҳиёбонлар, гулзорлар барпо этилади. Кўплаб манзарали ва мевали дарахтлар ҳамда гул кўчатлари экилади. Ишчи-хизматчиларимиз истиқомат қилаётган уйлар атрофини тартибга келтириш ва ободонлаштириш ишлари ҳам олиб борилади. Шу куни 10 тонна металл-лом йиғиб топширилади. Тушган иш ҳақи одатдагидек беш йиллик фондига ўтказилади.

Э. АГАНОВ,
Тошкентдаги 10-авторемонт заводи директори.

ГБСП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ Э. ХОНЕККЕРНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан 4 апрелдан 10 апрелгача Совет Иттифоқида норасмий дўстона визит билан меҳмон бўлиб турди. Шу вақт ичида Э. Хонеккер Москва шаҳридаги ва Москва областидаги бир қанча саноат ва маданият объектлари билан танишди.

Визит давомида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Э. Хонеккер ўртасида самимий, ўртоқларча суҳбатлар бўлиб ўтди.

Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар ўз мамлакатларидаги иқтисодий-сиёсий ҳаётнинг асосий масалалари юзасидан бир-бирларига ахборот бердилар. КПСС XXIV съезди ва ГБСП VIII съезди қарорларини бажариш соҳасидаги ишда эришилган натижаларга алоҳида тўхталиб ўтдилар.

Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатларни янада ҳар томонлама ривожлантиришга катта эътибор берилди. Социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасида қўйилган вазифаларни ҳисобга олиб, Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасидаги ҳамкорликни узоқ муддатли асосда планлаштиришни такомиллаштириш соҳасида амалий қадамларни қўйиш зарурлиги таъкидланди.

КПСС ва ГБСП Марказий Комитетлари ҳамда маҳаллий партия ташкилотлари ўртасидаги алоқалар муттасил ривожланиб, партия, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги тажрибани самарали равишда баҳам кўришга ёрдам бераётганлигини Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар мамнуният билан таъкидладилар.

Суҳбатлар вақтида Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар актуал халқаро проблемаларни муҳокама қилдилар.

Европадаги вазиятга катта эътибор берилди. Реакцион империалистик кучларнинг қаршилигига қарамай, бу ерда кескинликни юмшатиш тенденцияси ривожланиб бормоқда. Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг яқинда Прагада бўлиб ўтган мажлисида белгиланган йўлга мувофиқ, Совет Иттифоқи, ГДР ва бошқа социалистик мамлакатлар амалга ошираётган тадбирлар Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларини амалий равишда кўриб чиқишга қулай иконият яратадиган вазиятни вужудга келтиришга янги муҳим ҳисса бўлиб қўшилмоқда. Совет Иттифоқи билан ГФР ўртасидаги, Польша билан ГФР ўртасидаги шартноманинг тез орада ратификация қилиниши ва шундан кейин Ғарбий Берлинга доир тўрт томонлама битимнинг, ГДР билан ГФР ўртасида транзит тўғрисида тузилган битимининг, шунингдек, ГДР ҳукумати билан Ғарбий Берлин саноати ўртасидаги битимнинг кучга кириши — ана шуларнинг ҳаммаси социалистик мамлакатларнинг ГФР билан муносабатларини янада нормаллаштиришга, ҳар томонлама, ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишга кўмаклашиши, Европадаги тинчликни мустаҳкамлаш ишига янада рағбатлантириши лозим.

Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар Совет Иттифоқи ва ГДРнинг қаҳрамон Вьетнам халқи билан, Лаос ва Камбоджа ватанпарварлари билан қардошларча бирдам эканлигини таъкидладилар. АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги агрессиясини кейинги вақтларда кенгайтириб юборганлиги муносабати билан улар ўзларининг ташвишланаётганликлари билдирдилар. АҚШ Париждаги музокараларни барбод қилганидан кейин ВДР территориясини яна бомбардимон қилиш йўлига ўтиб олди. Совет Иттифоқи билан ГДР халқлари АҚШнинг бу агрессия ҳаракатларини кескин қоралайдилар.

Яқин Шарқда вужудга келган вазият муносабати билан Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар Исроилнинг араб давлатларига қарши империалистик агрессияси оқибатларини тугатиш зарурлиги хусусида Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикасининг қарашлари бир хил эканлигини қайд қилдилар.

Фикрлашув давомида КПСС билан ГБСП тинчлик, демократик ва социал тараққиёт учун курашда социалистик мамлакатларнинг, барча революцион кучларнинг бирлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашга бундан буён ҳам ҳар томонлама ёрдам беришга аҳд қилганликлари таъкидлаб ўтилди.

Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқларнинг учрашувлари яқдиллик, самимият ва қардошларча дўстлик вазиятида ўтди.

10 апрель куни КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси ўртоқ Э. Хонеккер шарафига зиёфат берди. Зиёфат вақтида Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар дўстона қадаҳ кўтардилар.

Шу куни ўртоқ Э. Хонеккер ўз юртига жўнаб кетди.

Аэродромда ҳурматли меҳмонни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари ўртоқ А. И. Блатов кузатиб қолдилар. Узатиб қолиш маросимида ГДРнинг СССРдаги элчиси ўртоқ Х. Биттнер ҳам қатнашди.

Н. В. ПОДГОРНИЙ ТУРКИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Туркия Республикасининг президенти Жавдат Сунай таклифига биноан 11 апрелда СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний расмий визит билан Москвадан Анқарага жўнаб кетди.

Внуково аэродромида Д. С. Полянский, Ю. В. Андропов ўртоқлар, бошқа расмий кишилар Н. В. Подгорнийни узатиб қолдилар. (ТАСС).

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси 10 апрелда Ироқдан Москвага қайтиб келди. Делегация шимолий Румайлада биринчи йирик миллий нефть кони фойдаланишга топширилиши муносабати билан ўтказган тантаналарда иштирок этди.

Внуково аэродромида делегацияни К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, Ю. В. Андропов, М. С. Соломенцев ўртоқлар, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. (ТАСС).

БУГУН — КОСМОНАВТИКА КУНИ

ЯНГИ ПАРВОЗЛАР САРИ!

Космонавтлар суҳбат вақтида: (чапдан ўнгга): А. Елисеев, Г. Шонин, Г. Береговой, В. Кубасов ва В. Шаталов. В. Чередниқов фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

«БУ ОДАМ—ҚЎШИҚ»...

Космонавтика куни арафасида Новости матбуот агентлигининг мухбири космик саноатда ишламайдиган, космодромда қаҳрамонона экипажларни кузатмайдиган кишиларга, қисқаси «мутахассис бўлмаган» одамларга учта савол билан мурожаат қилди.

1961 ИЙЛ 12 АПРЕЛДА СИЗ ҚАЕРДА ЭДИНГИЗ?

— ЮРИЙ ГАГАРИН БИЛАН УЧРАШГАНМИСИЗ?

— КОСМИК ТАДҚИҚОТЛАРНИНГ «ЕРДАГИ ИШЛАРГА» ҚЎШГАН ҲИССАСИ СИЗНИНГ НАЗАРИНГИЗДА ҚАНДАЙ?

ДМИТРИЙ НАЛБАНДЯН, СССР ХАЛҚ РАССОМИ.

— Ўша кун мен эрталабдан бошлаб В. И. Ленин ҳақидаги ва А. М. Горькийнинг Италияда бўлиши ҳақидаги картина устида ишлаётган эдим. Соат 11 да телефон жиринглаб қолди. Яқин дўстим авиация конструктори Артём Микоян биринчи бўлиб менга Юрий Гагарининг парвози ҳақида гапириб берди.

Яширмайман, аввалига шошиб қолдим, ахир инсон космосга чиққан эди! Бизники учган эди! Худди биринчи севги ёки фарзанд туғилган вақтда юз берадиган ҳис-туйғулар чулғаб олди. Ҳам қувонардим, ҳам қандайдир пайдарпай ҳолатда эдим.

— Гагарин билан бир неча марта учрашганман. Бизни синовчи учувчи Георгий Мосолов таништириб қўйган. Биринчи учрашувдаёқ мана шу устахонада санъат ҳақида, адабиёт ҳақида суҳбатлашганмиз. Ўша вақтда «Биринчи космонавт» ўз нуқтаи назарини қанчалик далиллар билан ҳимоя қилиши мени ҳайратга солган эди. У кўчиб юрувчи санъаткорлар ҳақида кўп нарсалар билар экан, санъатдаги модернизмни сира ёқтирмас экан.

Кунлардан бир кун мен устахонада музика кечаси ташкил этдим. Ашула айтиб, ўйинга тушдик. Ўша кечада Гагарин берилиб, шўх ўйнаганлигини ҳеч қачон унутмайман.

У дилкаш ва шиновванда инсон эди. У қандайдир ўзига хос, гагаринчасига куларди. Мен унинг портретини чизиш тараддудида эдим. Кейин бирдан фожиали хабар келди.

— Космосни тадқиқ қилиш ҳозирги замон рассомларини чуқур ҳаёлларга олиб боради, биз ўз планетамизни, ҳаётни билмоқдамиз. Бу ерда муҳими — космосдаги муваффақиятларни биз, ерликларга хизмат қилдириш.

ЮРИЙ АНТИПОВ. СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ, СССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СИНОВЧИ-УЧУВЧИ.

— Ҳар вақтдагидек ўша кун бизда эрталабдан парвозлар давом этмоқда эди. Учишга ҳам улгурган эдим, 30 минут парвоз қилиб келганим эсимда. Учиш хонасида одамлар кўп эди. Шу ерда биз ТАСС ахборотини эшитдик.

Телевизорни қўйдик. Ҳайратландик, ажабландик ва очиғини айтиш керак, қандайдир гараз туйғуси ҳам чулғаб олганди. Негаки, самолётларнинг машҳур синовчиси эмас, балки ҳеч ким танимаган, жуда ёш йигит парвоз қилган эди.

— Юрийни мен парвоздан олдин ҳам билардим; лекин айнан, у биринчи бўлиб учади, деб ўйламагандим.

Биз хизмат вақтида ҳам, уйда ҳам учрашиб турардик. Бир неча марта тантаналли мажлисларда, учрашувларда қатнашганмиз. Бир кун танилган учувчининг юбилейида бирга бўлганмиз. Қайтишда Гагаринининг машинаси бузилиб қолди, у менинг машинамга ўтиб олди. Икки соатга яқин Гагарин билан яккама-якка бўлиш бахти насиб этди. Обдон гаплашдик.

Шон-шуҳрат уни айнитиб юбормади. У ҳеч қачон бировларда қандай таассурот қолдириши ҳақида ўйламаган.

— Космосга парвозлар — ҳозирча разведка. Навбатда — унинг меваси турибди, яъни тадқиқотлар натижаларидан мамлакат халқ хўжлигида фойдаланиш керак.

ЛЕОНИД УТЕСОВ, СССР ХАЛҚ АРТИСТИ.

— Ўша кун бизда репетиция бўлаётган эди. Тўсатдан музикантларимиздан бири югуриб кириб бақирди:

— Биз, Космосдамиз!

Мен хотиржам гап бошладим:

— Серёжа биз музикамиз билан Ердан ҳали оёғимизни узганимиз йўқ.

У эса оҳиста гапиришни ҳам ўйламай давом этарди:

— Биз-ку кўтарилмадик! Йигитимиз тушган Ер йўлдошимиз парвоз этмоқда....

Эски Россияни билган менинг ёшимдаги одамларгина ўша унутилмас қундаги менинг ҳолатимни тушуниб етиши мумкин. Биз, қанчалар тантана қилдик, Инсоннинг улуғлигини, унинг имкониятларини яна бир бор ҳис этдик.

Мен ўз ҳурсандлигимни музикачимизга ўхшаб оддийгина баён қилолмадим. Нима учун бир ручкани қўлимга олиб тўрт қатор шеър тўқидим...

— Юрий Гагарин билан шахсан учрашиш насиб этмаганлигидан жуда афсусланаман. Тўғри, бошқа космонавтлар билан таништирилганим сўзсиз менда бу мард ва ажойиб кишиларнинг ёрқин образи тўла намоён бўлди.

Бир йил аввал газеталардан бирида «Восток»нинг старти ҳақидаги мақолада мени гоят да ҳалжонга солган сатрларни кўриб қолдим. Гагарин старт олдидан музикани қўйиб қўйишни илтимос қилибди. У эшитаяптими-йўқми, деб Гагариндан сўрашибди, Юрий жавоб бериби:

— Муҳаббат ҳақидаги қўшиқ. Леонид Утесов айтяпти.

Юрий Гагарин ажойиб инсон эди. Тўғриғоғи, бу одам юлдузларга парвоз этган қўшиқ эди!

КОИНОТ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

Г. Т. БЕРЕГОВОЙ коинотни эгаллаш тарихига «Ўн иккинчи космонавт» номи билан кирган. У коинотда тўрт кеча-кундузгина учган бўлсада, аслида бунинг учун муттасил меҳнат ва курашда кечган бутун умрини сарфлади. Аэроклубдаги ўсмирлик йўллари, фронт, синовчи-учувчи бўлгани, қолаверса шуларнинг ҳаммаси космонавт-учувчи бўлиши учун зарур тажриба, юксак маҳорат ва инсоний фазилатлар орттиришида унга кўл келди.

«Ёш гвардия» нашриёти СССР космонавт-учувчиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, авиация генерал-майори Георгий Тимофеевич БЕРЕГОВОЙнинг ўз ҳаёт йўлини эслаб ёзган «ҲУЖУМ БУРЧАГИ» китобини ўзбек тилида нашрга тайёрламоқда.

Қуйида шу китобдан парча ўқийсиз.

...ОРБИТАДАГИ ҳаётим янги шароитга — вазнсизлик шароитига кўникишдан, мослашиб олишдан бошланди, ишни эса, бир қанча кузатиш ва космонавт-учувчининг бошқа вазифаларини ўташдан бошладим.

Гапни «кўникиш»дан, ёки адаптациядан бошлайман.

Адаптация — бирон нарсага боғлиқ бўлмаган мустақил бир жараён, киши организми янги муҳитга ўз-ўзича, онг иштирокисиз кўникади. Унинг учун вақт бўлса бас. Маълумки, онг фаолиятсиз зориқмай, қуруқ махтал бўлиб, ҳунёб бўлмай, балки бирон нарса билан банд бўлса, вақт тезроқ ўтади.

Организмнинг мослашиш принципи билан парвоздан анча бурун таниш эдим. Космик марказдаги тренажерларда шуғулланиш бу соҳада мўл амалий кўникма берарди. Лекин бу ер космос бўлганидан бунда сифат жиҳатдан тафовут бор эди.

Одам нормал шароитдан бирорта тамом ўзгача шароитга тушиб қолганда, аввал унинг марказий асаб системаси ва юрактомир системаси, сўнгра ундан кейинги аъзолари мослашабошлашиши билардим.

Лекин субъектив нуқтаи назардан қараганда космонавт-учувчи бўлган мен учун ҳозир, айни иккинчи даражали нарса асосий нарса ҳисобланарди. Юрак ва асабларимдан кўнглим тўқ — улар ўз ишини эплайди; ҳаракат координациясининг бузилишидан кўпроқ ташвишда эдим.

Бунақа бузилиш даражасини осонгина аниқлашга ёрдам берадиган оддий асбоб бор, у чоғроқ бир квадрат бўлиб, ундан тикасига бир қанча чизиқ ўтказилган, чизиқлар ораси теппа-тенг. Квадратдаги шу чизиқлар йигирмата, деб фараз қилайлик. Вақтни таймлаб, шу чизиқларни айни девор тахталари сингари кўз билан санаб чиқишга улгуриш керак. Мавжуд йигирма ўрнига, айтайлик, ўн олти ёки ўн уч бўлиб чиқса, бу кўриш аппарати ҳали мослашиб улгурмаганини билдиради.

Ниҳоят, бирор вақтдан сўнг йигирмата чизиқнинг ҳар қайсиси ўз ўрнини топади. Бинобарин, ҳаётий зарур аъзоларгина мослашиб бўлмай, бошда издан чиққан ҳаракат координацияси ҳам нормал ҳолга келган бўлади.

Бироқ, ўзимни кузатиш ва таҳлил этиш учун вақтим йўқ эди. Программада орбитага чиқилган дастлабки соатларда фаол ишга киришиш кўзда тутилганди.

Биринчи айланиш охирида бўйруқ олдим (бу бўйруқни ўташга тайёр бўлсам ҳам, лекин ҳарқалай ирагим бир орқизиб тушди), учувчисиз «Союз—2» кемасига яқинлашиш учун мураккаб маневр ўтказиш керак эди.

Борт двигателлари автоматик равишда ишга тушиб, «Союз—3» парвоз траекториясини ўзгартирганича космик учрашув содир бўладиган нуқтага қараб йўл олди. Ҳозирча мен четда қолган эдим. Лекин кўп ўтмай кемани ўзим бошқариб, яқинлашувни қўлда ўтказишимни билардим.

Ерда олдиндан ўтказилган аниқ ҳисоб-китоблар натижасида иккала кема бир-бирига яқин жойда борар, уларни бир неча километргина ажратиб турарди. Кейин, юқорида айтганимдек, автоматика ишга тушди. Коинотнинг тубсиз қучоғида аввал билинар-билинмас, зиғирдаккина, гира-шира милтиллаган заррача қандай пайдо бўлганини, ўша заррача секин-аста улғаябориб, эски ошнам — учувчисиз «Союз—2» космик кемасининг таниш қиёфасига қандай кирганини, ниҳоят иккала кема икки юз метргача яқинлашиб, ёнма-ён қандай учганини кўрдим, буларнинг ҳаммасини кўриш умр бўйи унутилмас бахт эди, сизга айтсам. Инсоннинг, космонавт-учувчи Береговойнинг эмас, Инсоннинг — бутун башарият, ҳамма ерликлар жамоаси вакилининг гантана қилган ғурур ҳисси қалбимни чулғаб олди.

Почин, ташаббус пулдан қадрлироқ, дейишади. Мана, почин қилиб берилди. Дастлабки қадам қўйилди. Ҳозиргина кўзим ўнгида учрашув содир бўлди... Уч ой ўтиб, 1969 йил январда Шаталов билан Волинов учирган икки кема биринчи бор туташди, уларнинг «йўловчилари» Елисеев билан Хрунов бир космик кема ҳоналаридан бошқа кемага бемалол ўтишади... кейин орбита станцияларига навбат келади... Қуёш яқинидаги бўшлиқларга училадиган... Космик кемалардан қайтақайта фойдаланилади... Сайёралар эгалланади. Бошқа цивилизацияларга алоқа йўллари ясаланади. Улар билан билим ва тажриба баҳам кўрилади... Илмий башорат учун ҳам, ижодий тасаввур учун ҳам ёд этилади... Юлдузлараро саёҳатлар бошланади... Вақт ва фазо бўйсундирилади... Ва ҳоказо, ва ҳоказо. Заковат бошлаб берган йўл очилаётган коинот сингари поёнсиздир.

«Союз—2» ҳозир кабинамдан икки юз метр нарида товушсиз учиб бормоқда. Программага мувофиқ, кемаларни тағин ҳам яқинлаштириш — бир неча метргача келтириш керак! Ишлаш навбати келди.

Ўзим бошқаришга киришдим...

Аввало, кемани фазода тегишли суратда йўналтириш зарур эди. Бунинг учун ихтиёримда бир неча кичик борт двигатели бор. Маневрларни бажариш учун яна кучли двигателлар ҳам мавжуд. Бу двигателлардан бошқа яна қўндириш двигатели ҳам бор. Юзтача асбоблари бўлган бошқариш пульти ҳам ихтиёримда...

Абсолют тезлик, яъни орбита бўйлаб ҳаракат тезлиги соатига 28 минг километрдир. Лекин, бу сира сезилмайди. Агар иллюминаторларга қарамасангиз, ўзингизни фазода ҳаракатсиз муаллақ турғандай ҳис этасиз. Сукунат, на бирор зирқираш, на қалтираш бор...

Кемаларнинг нисбий тезлиги, яъни маневр тезлиги катта эмас. Бу ҳам қарийб сезилмайди. Шунинг учун икки ёқдан сира кўз узиб бўлмайди. Ҳа, чиндан ҳам икки ёқдан ҳам пультдаги асбоблардан, ҳам иллюминаторлардан.

Қарайман.... Бошқариш тугмачларини эҳтиёт бўлиб, силкитаман... Кемалар орасидаги масофа секин-аста камаяди — демак, илгарилаяпман. Маневр двигателларининг тортиш кучини ошираман — тобора яқинлашаман... Мана, «Союз—2», ёнгинамда боряпти, ўзатсам қўлим етади!

Тутқични бўшатаман. Ўз орбиталаримиз бўйлаб эркин билан учаяпмиз. Бири иккинчисидан салгина тез учаётган кемалар секин-аста ажралиша бошлайди... Яна тутқичларни тутаман, кемаларни тағин яқинлаштираман...

Ҳориганимни сезаман. Жисмоний чарчоқ эмас бу. Зўр ички танглик... ва кўп тикилавериш асар қилди. Ишнинг катта қисми кўзлар зиммасига тушди. Бунинг устига адаптация жараёни ҳали битмаган эди...

Бахтимга, график бўйича маневр қилиш учун ажратилган вақт тугади. Сал дам олиш мумкин...

Дам олишга нақ зориқиб турган эдим. Кўзимни юмиб, унинг жимирлашаётганини сезаман.

Шуни олдиндан айтиб қўймоқчиманки, графикка мувофиқ бир суткадан сўнг маневр яна такрорланди. Автоматика кемаларни тағин яқинлаштирди, бошқаришни яна қўлга олдим... Бу сафар иш осон кўчди. Организм бу пайт да вазнсизликка кўникиб бўлган экан, ишнинг самарасидан шу дарҳол билинди.

Космик парвоз шароитида организмнинг тўла адаптацияланиши учун хила кўп вақт кетади.

Шу вақтнинг бир қисмини тезроқ ўтказишимда менга фақат иш, ўз синчковлигим ва кузатишларимгина эмас, балки Ерда қолган дўстларим ҳам кўмаклашишди. Парвоз олдидан бошланган ҳазил коинотдагина тугади. Кема орбита бўйлаб бир неча бор айланиб чиққан маҳалда Ердан бошқа радиограммалар қатори қуйидаги радиограмма ҳам келди:

«Борт журналига бир қара, жуда ҳузур қиласан, деган умиддамиз».

Журнални очиб, саҳифалар орасига қўйилган хатга кўзим тушди. Машинада ўқимасдан имзо чекиб юборган хатим. Уни яқин фурсатда батафсил ўқийсан, деб ваъда беришган эди. Ўқийман. Мен, яъни фалончи-фистончи, ўзим коинотнинг ҳузурини суриб юрган бир пайтимда Ерда қолганлар коинот ўрнига менинг ҳисобимдан ер шарбатлари ва тамаддиларидан баҳра олишларига аччиғланмайман. Илоҳо, агар аччиғлангудек бўлсам, шунга мувофиқ процентлар ҳам кўпаярмиш. Шунга ўз қўлим билан имзо чекмаган эмиш...

Ана холос, бошимга бало ортирибман-ку, дейман. Аҳмоқ процентлардан қутилиб қолай...

Жавобан бундай радиограмма бердим:

— Ўқидим. Хурсандман. Ҳат то шоду хуррам бўляпман.

Ердан яна радиограмма келди:

— Қойилмиз! Шодланавер! Процентларни ҳам унутма!

Ер билан бўлган радио алоқасидан кўнгилга келганича фойдаланилар экан, деган ҳаёлга борди ярамайди, албатта. Ҳамма радиограммалар парвоз программасининг бажарилишига сўзсиз бевосита алоқадор эди. Гоҳо-гоҳо ишдан бўш онларда Ердан келган дўстона калима ёки ҳазил жонга оро киради. Иш ўз йўлига, лекин Ер билан ҳиссий муносабатда, бўлиш космонавт-учувчи учун гоҳо жуда асқотади. Ҳарқалай, ҳозирча космик йўллар ўта хилват жойлардан ўтади. Йўл бўйлаб иллюминаторлардан қараган одамга у ҳарнечук шундай кўринади. Лекин, иллюминаторлардан коинотнинг бепоён хилватларида чўкиб ётган юлдузларгина кўриниб қолмайди, агар пастга (ердаги тушунчага мувофиқ), Ерга қаралса, жуда кўп нарсаларни кўриш мумкин...

Аввало, Ернинг чиндан ҳам думалоқ эканини кўрдим, тушундим эмас, айнан кўрдим. Оддий ҳақиқат-а, рост эмасми? Лекин шу «ҳақиқат»ни биринчи бор кўрганимда унинг оддийлигини унутасан киши. Ҳар қалай, қарашга арзийди...

Айрим одамлар ҳануз ўйлагандек, мени Ерни катта глобус ҳолида кўрган, деган ҳаёлга бориш керак эмас, албатта. Ер иллюминатордаги бутун манзарани қоплаб олган эди. Ленин, рўпарадан уфқ кўрингудек бўлса, Ер сиртининг эгилганлиги аниқ ва равшан билиниб турарди... Ер сиртига қараб худди глобусдаги каби чамалаш мумкин эди. Бир қарашда улкан қуруқликларни кўрасан киши. Сомали ярим оролини ёки Мадагаскар оролини олайлик... Кафтдаги Мадагаскар! — деган ҳаёл кўнглимга келди. — Мароқли гап! Карта эсингиздами? Мадагаскар — бир пой туфлига ўхшайди. Лекин, кўрган нарсамни бир пой туфли, дейишим қийин, чунки у жуда катта, ҳарнав оролни бошдан охир яхлит ҳолда кўрдим...

Катта шаҳарлар тунда чиройли бўлиб кўринади, улар устига нур маржонлари ташланганга ўхшайди: уларнинг иплари оқ-сариқ тусда, оддий электр лампалари ўрнатилган занжирлар эса, қоронғулик орасидаги етилмаган сабзи пўчоқларига ўхшаб кўринади...

Бошқа нарсалар ичида дарёлар, ўртача кўллар, шоссе ва темир йўллар яхши кўринади. Масалан, ердаги мезон билан ўлчаганда улкан ҳисобланган океан кемаси кўринмайди; унинг қаердалигини кетидан қолаётган изидан — икки-уч миллиметр узунликдаги оппоқ кўпиқдангина билиб бўлади...

Қисқаси, томоша қилса арзигулик нарсалар топилади! Вақт бўлса бас. Лекин, бундай маҳалда, айни шу вақт доим танқис бўлади. Синовлар, тажрибалар, асбоблари ва кеманинг турли системалари ишини назорат қилиш, Ер билан бод-бод радиоалоқаси олиб боришга тўғри келди... Айтмоқчи, радиограмма ҳаддан зиёд кўп бўлди. Шу радиограммалардан ақалли бир қисмининг ҳам мазмунини айтиб ўтирмоқчи эмасман, бунинг ҳожати ҳам йўқ — уларнинг ҳаммаси махсус бўлиб, фақат ишгагина алоқадордир. Лекин, улардан иккитасини батафсил келтириб ўтаман:

«Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига доклад қиламан: парвоз нормал бормоқда. Маневр қилишни ва «Союз—2» космик кемаси билан яқинлашишни муваффақиятли бажардим. Кайфиятим тетик. Менга билдирилган ишонч учун жонажон партия Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига қизғин миннатдорчилик изҳор қиламан. Парвоз программага мувофиқ ўтяпти. Илмий тажрибаларни бажаряпман. Системалар аъло даражада ишлаяпти. Аҳволим аъло даражада.

Космонавт-учувчи

Г. БЕРЕГОВОЙ».

Кўп ўтмай Ердан жавоб келди:

«Азиз ўртоқ Георгий Тимофеевич Береговой!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан Сизни парвознинг муваффақиятли бошланиши ва космик кемаларни Ер атрофидаги орбитада маневр қилдириш ва яқинлаштириш бўйича топшириқнинг бажарилиши билан қизғин табриклаймиз. Бутун халқимиз Сизнинг парвозингизни зўр эътибор билан кузатмоқда. Сизни маҳкам қучамиз ва омон-эсон ерга қўнишингизни тилаймиз.

Она Ерда кўришгунча хайр!

Л. БРЕЖНЕВ, Н. ПОДГОРНИЙ, А. КОСИГИН».

Мен бахтиёр эдим, десам, кўп нарсани изҳор қилолмаган бўлур эдим. Бу ўринда сўзларга ҳожат бормикан, бундай пайтда одам нималарни ҳис этиши сўзларсиз ҳам равшанку!

Тошкент Давлат университети кимё факультети лабораторияларида қатор тажрибалар олиб борилмоқда. Физика кимёси лабораторияси ҳам студентларнинг амалий малака ҳосил қилиш жойига айланиб қолди. Суратда: бешинчи курс студентларидан М. Қўчқорова ва И. Тиловловлар лабораторияда.

Р. СОЛИЖОНОВ фотоси.

ЁШЛАР ВА КАСБ ТАНЛАШ

Ҳар йили мактабни тугатиш арафасида минг-минглаб йигит-қизларни «Ким бўлсам экан?» деган савол айниқса кўп ҳаяжонга солади.

Маълумки, касб танлаш улар учун анча мураккаб масала бўлиб, бу масалани ҳал қилиш учун ҳар ким ўзининг иштиёқи ва қобилиятларини, шахсий хислатларини яхши ҳисобга олиши, жуда кўп касбларнинг ўзига хос томонларини тўғри тасаввур қила билиши лозим. Агар касб танлашга катта таъсир қиладиган баъзи бир омилларни таҳлил қилгудек бўлсак, у ҳолда шу нарса маълум бўладики, кўпинча мактабни битириб чиқиш арафасида турган ёшлар у ёки бу касб-ҳунар ҳақида юзаки маълумотга эга бўладилар, унинг мазмуни ва моҳиятини, талаб ва эҳтиёжларини аниқ билмайдилар. Касб танлаш вақтида эса кўпинча ота-оналар, танишбилишлар, дўстлар таъсирига бериладиган, баъзи вақтда эса тасодифий кишиларнинг сўзларига ёки кўзлари тушиб қолган бирор эълонга қараб, шошма-шошарлик билан касб танлайдилар.

Тошкент областидаги қишлоқ мактабларини битириб чиқаётган ёшларнинг катта группаси орасида социалистик тадқиқот ишлари ўтказилганда шу нарса маълум бўлди. Турли касблар ҳақида маълумот бериш, экскурсия, шу касб кишилари билан учрашувларни ташкил қилиш каби тадбирлар ўқувчиларнинг у ёки бу касбга бўлган қизиқишларини шакллантиришга етарлича таъсир кўрсатмаётир. Одатда касб танлаш ҳақидаги суҳбатларни ўқитувчилар, мактаб раҳбарлари ўтказадилар. Масалан, 542 киши (анкетага жавоб берганларнинг 47,9 проценти) бундай суҳбатларни ўқитувчилар), 143 киши (11,6 процент) мактаб раҳбарлари ўтказганлигини айтишди. Саноат ва қишлоқ хўжалиги соҳасида суҳбат ўтказган мутахассислар жуда озчиликни ташкил қилган. 532 ўқувчи эса (анкетага жавоб берганларнинг 43 проценти) касб ҳақида бирорта ҳам суҳбат ўтказилмаганлигини қайд қилишди. Юқоридаги ўқувчиларнинг ярмига яқини ишлаб чиқариш корхоналари ёки колхоз ва совхозларга уюштирилган экскурсиялар яхши таассурот қолдирганлигини айтишган бўлса, уларнинг қолган қисми бундай экскурсияларда бирор марта ҳам қатнашмаганлар. Шунинг учун ҳам мактабни битириш арафасида турган ёшлар ўз қобилиятлари, куч ва билимларини қаерда мақсадга мувофиқ равишда сарфлаш масаласини ҳал қилишда қийин аҳволда қолмоқдалар.

Касб танлаш бу — фақат ҳар бир ёшнинг шахсий проблемаси бўлибгина қолмай, балки муҳим социал-иқтисодий аҳамиятга эга бўлган проблемадир, КПСС XXIV съездида уқтирилганидек, тўққизинчи беш йилликда ёшларнинг қизиқишлари ҳамда халқ хўжалигининг малакали кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда касб танлаш бўйича ишларни кучайтириш зарур.

Албатта, касб танлаш билан боғлиқ бўлган барча масалаларни фақат мактабнинг ўзигина ҳал қила олмайди. Чунки, у ўз ўқувчиларини мумкин қадар кўпроқ касблар билан таништириш, халқ хўжалигининг у ёки бу тармоғига хос касбларнинг ўзига хос томонлари, иш шароитлари ва меҳнат ҳақига оид маълумотларни бериш имкониятига эга эмас. Ваҳоланки, ёшлар ана шу нарсаларнинг ҳаммаси ҳақида тўлиқ маълумотга эга бўлишлари керак. Кўпинча йигит ва қизлар у ёки бу касбнинг номини ёки у ҳақда айрим маълумотларнигина биладилар, холос.

Ана шу муҳим ишда ўз касби бўйича билимдон ҳамда амалиётчи бўлган кишилар мактабга жиддий ва малакали ёрдам беришлари зарур. Токи, улар ёшларга у ёки бу касбнинг моҳияти, унинг ўзига хос томонлари, халқ хўжалигининг системасида тутган ўрни, шу касбга хос қийинчиликлар ҳақида тўла ва аниқ тушунча бера олсинлар. Касб танлаш борасидаги бутун иш корхоналар, қурилиш ташкилотлари, колхоз ва совхозлар, олий ўқув юртлари ва бошқа муассасаларнинг мактаб билан мустаҳкам алоқаси ва актив иштироки асосида олиб борилишини тақозо қилади. Бунинг учун ҳар бир мактабда касб танлаш бўйича қилинадиган ишларнинг аниқ планига эга бўлиш ҳамда бу ишларни юқоридаги ташкилотларнинг фаол қатнашувида амалга оширилишини таъминлаш зарур. К. Маркс, айтганидек, ёшлар учун энг муҳим иш бўлган касб танлашни ўзи бўлаётгандек ташлаб қўйиб бўлмайди.

Визнинг областимизда мактаблар билан турли корхона ва ташкилотлар орасида ҳамкорлик ўрнатиш борасида талай тадбирлар амалга оширилмоқда. Масалан, Чирчиқдаги электрохимия комбинати, «Узбекхиммаш» заводи, ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати шу шаҳардаги мактаблар билан яхши алоқа ўрнатган. Ангренда эса «Узбекшахтострой»нинг ўқув комбинатида махсус лекторий ташкил қилинган. «Мен қурувчи бўлмоқчиман» деб ном-

Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозида сабзавот экинларини парвариш қилиш қизғин давом этмоқда. Шу сабабли экинлар ривожи яхши. 10 майдан бошлаб карам узишга киришилади. Суратда: (чапда) бригада бошлиғи М. Юсупов культивациядан чиқарилаётган карам кўчатларини кўздан кечирмоқда.

●

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозда қўзилатиш кампанияси намунали ўтмоқда. Суратда: яйловда.

Қ. Розиқов, М. Юсупжонова ва Г. Пуп фотолари.

(ЎзТАГ).

СЕЛЕКЦИОНЕР

ОЧЕРК

Эрта куз. Ғўзалар айни ҳосилга кирган, айрим кўсаклар тиш ёра бошлаган пайт.

Бош агроном Баҳром ака пайкал оралаб юрибди. У ўзича ҳосил чўғини хомчўт қиларди. Бир тупда етти-саккизта кўсак, чакки эмас. Лекин қўшни картага ўтгач, унинг кўнгли хира тортиб кетди. Куни кеча бу ердаги ғўзалар кўм-кўк ва дуркун, шода-шода кўсакларини кўз-кўз қилиб турган эди. Бугун эса барглари сарғайиб, қовкирай бошлабди. Ҳосил тугунчалари бужмайиб қолган. «Аттанг», дерди ўзича агроном, қачон қутиларкинмиз, бу вилт балосидан?...»

Шу пайт пайкал чеккасига машина келиб тўхтади. Ундан раис Маҳмуд ака чиқиб келди. У агроном билан сўрашар экан, «Қалай ишлар», деди, сўнг жавобни ҳам кутмасдан, «Нега хомуш кўринасиз? деб сўради.

— Мана бу пайкалга ҳам ўта бошлабди, — деди Баҳром ака.

Раис ҳам хўрсиниб қўйди:

— Нима ҳам қилардик? — деди бироз сукутдан сўнг, у, агрономнинг кўнглини кўтариб. — Бир чеккаси, ўзимиз ҳам айбдормиз. Алмашлаб экиш тартиб-қоидасига яхши риоя қилмаяпмиз... Кўп ҳам ҳафа бўлаверма, ука, бу вилтнинг ҳам умри қисқага ўхшаб қолди.

Бу гапни эшитиб Баҳром ака бироз сергакланди. «Тушунтириброқ айтинг», дегандек раисга юзланди.

Маҳмуд ака ҳозиргина ўсимликлар биологияси экспериментал институтининг колхозга қўшни бўлган тажриба участкасидан келганлигини, уерда олимларимиз томонидан яратилган ғўзанинг вилтга чидамли навини кўрганлигини зўр ҳаяжон билан сўзлаб берди. — Ҳар тупда 14 тадан кўсак санадик. Келаси йили, майли, дейишса, уруғлигидан беришса, шу нав пахтани ўстириб кўрсак, жуда бизбопга ўхшайди.

Уч кун ўтгач, Баҳром ака фурсат топди-да, раисга билдирмай, ўша тажриба участкасига ўтиб келди. Олим Мирсодиқ Мираҳмедовни учратиб, қаердан, нима мақсадда келганлигини айтди. Мирсодиқ ака агрономни дала айлантирди, янги нав ғўзаларни кўрсатди. Ғўза туплари ихчам, пирамидасимон ҳосил туккан.

Эртасига раисга учрашди. Янги нав пахта унга ҳам маъқул бўлганлигини айтди. Қандай бўлмасин, шу нав уруғлигидан олиб экайлик, деди. Раис, «Ўзим ҳам шундай деб айтишингни билган эдим, ҳаракат қилиб кўрамиз», деди.

* * *

Эрта баҳор. Мирсодиқ лабораторияга барвақт келди. Тажриба участкасида синалиб, лаборатория шароитидан ўтказилиб кўрилган ва шу йўл билан олинган янги нав уруғликлари анча-мунча бўлиб қолибди. Олимнинг дўстлари, институт раҳбарлари энди бу уруғликни парвозга йўллаш керакligи ҳақида кўрсатма олдилар.

Олимлар кенгашида янги уруғлика ном бериш масаласи муҳокама қилинди. Ҳар ким ҳар хил фикр айтди. Навбат Мирсодиқ акага келди. Кўпдан бери кўнглига тугиб юрган фикрини ўртага ташлади у.

— Тошкент Шарқнинг дарвозаси бўлиб қолди. — деди у, — довруғи бутун дунёга машҳур. — Ҳар йили бу ерга неча-неча хорижий мамлакатлардан меҳмонлар келиб туради. Янги нав ана шундай мўътабар зиёратгоҳ шаҳарда яратилди. Шунинг учун ҳам мен уни шаҳримизнинг номи билан аталишини истар эдим...

Бу фикрга ҳамма бир овоздан қўшилди.

Уша йили республика ҳукуматининг қарори бўйича янги навдан тўпланган уруғликни еттита хўжаликка, шу жумладан Тошкент областида бир колхозга беришга қарор қилинди.

— Тошкент областига ажратилган уруғликни қайси хўжаликка берамиз? — деб сўрашди институт раҳбарлари Мирсодиқ акадан.

Олим бу саволга аллақачон жавоб топиб қўйган эди. Маҳмуд ака одамлар орқали Мирсодиқ акадан бу уруғликни бир неча бор сўраттирди. Ихлос қўйгандир-да! Ахир, бу уруғликни етиштиргунча озмунча қийинчиликларни енгмадик Мирсодиқ акани «Бу ҳаракатингдан фойда чиқмаса керак, нима қиласан ўзингни уриптириб» деб йўлдан қайтармоқчи бўлганлар ҳам бўлди.

Бир воқеа сира-сира эсдан чиқмайди. Икки-уч қайта чатиштириш йўли билан олинган уруғлик бир неча ўн гектар ерга экилди. Лекин, чигит ҳадеганда униб чиқавермади. Нима қилиш керак? Наҳотки шунча меҳнат, шунча изланиш зое кетса? У дала айланди, уруғликни очиб кўрди. Ажабо, миқ этмайди, чангак бўлиб ётибди-я! Нам етишмаётганга ўхшайди, қобиғи қаттиқ-да! Сув қўйиш керакмикин?!

Тажриба участкасидаги деҳқонлар билан бу ҳақда маслаҳатлашдик. Лекин, улар пайкалларга энди сув оча бошлаганларида бирданига ёмғир ёғиб берди. Одамлар Мирсодиқ акага қарашди.

— Йўқ, — деди Мирсодиқ ака, — Барибир сув қўйиш керак. Ёмғир суви билан иш битмайди.

Ниҳоят, чигит унди. ҳосил дуруст бўлди, уруғлик кўпайди. Бугунги кунда «Тошкент» навлари кенг миқёсда синаб кўришга тавсия қилинмоқда...

* * *

Колхоз правлениеси йиғилишида янги нав уруғликни қайси участкада экиб ўстириш масаласи муҳокама қилинди. Раҳим Жалолов биринчи бўлиб қўл кўтарди. Уша йили Темир Нурматов звеносида 39 гектар ер ажратилди. Бу ерларнинг ғўзаси ҳар йили вилтдан жуда катта зарар кўрарди.

Одатда чигит экилгач, ҳарорат яхши бўлса етти-саккиз кундан сўнг униб чиқади. Лекин, ўн-ўн беш кун ўтиб кетган бўлса ҳам янги навнинг униб чиқишидан даракак йўқ эди. Раҳим аканинг ҳам, Темир Нурматовнинг ҳам кўнгли чироқ ёқса ёримасди.

— Айтмовдимми, — деди Темир, — уриниб қолмасмиканмиз...

Раҳим ака бу эътироздан ҳижолат тортди, бироқ, сир бой бермади.

— Ука, — деди у, — кўп хуноб бўлаверма. Чамамда, нимандир унутганга ўхшаймиз. Маслаҳатлашамиз, иложини қилармиз.

Шу орада раис, агроном ва Мирсодиқ ака келиб қолишди. Раҳим аканинг кўнгли бироз ёришгандек бўлди. Улар пайкал оралай бошладилар. Ҳамма бир-бирига маъноли қарар, лекин бирон гап айтишга ҳеч ким ботинолмасди. Шунда олимнинг ўзи сўз бошлади.

— Чигитни қандай ивитган эдинглар?

— Қандай, бўларди, одатдагидек, — деб жавоб берди Раҳим ака.

— Хато қилибсизлар, — деди Мирсодиқ ака. — Ўзларингизга маълум: бу уруғликнинг қобиғи бошқа навлар қобиғига қараганда қаттиқ. Шу туфайли уни экишга тайёрлашга алоҳида эътибор бериш керак эди. Сувда обдон ивитиш лозим. Сизлар оқар сувда қопларга солиб ивитибсизлар. Сув лойқа қопларга сизилиб айрим қисмларга нам яхши ўтмаган. Бор-йўғи, икки кун ивитгансизлар. Чигит суви бериш керак.

Шундай қилинди. Лекин, барибир чигит сийрак униб чиқди. Ҳар гектар ерда ўша йили 50—55 минг туп кўчат ўстирилди. Шунга қарамасдан шу майдонларда ҳосил чакки олинмади. гектаридан 31 центнердан хирмон кўтарилди.

...Мирсодиқ ака бу ерга тез-тез келиб турди. Ҳар бир соҳада деҳқонлар билан бамаслаҳат иш юритди. Ғўзани суғориш, озиқлантириш ишлари ҳам шу тарзда амалга оширилди. Ғўзалар дуркун ўсди, вилтга чалинмади. Энг қувончлиси ҳам шу эди.

Келгуси йили янги нав уруғлик 660 гектар ерга экилди. Экиш, парвариш қилишда дастлабки йўл қўйилган хатолар ҳисобга олинди. Махсус асфальт майдончалар ҳозирланиб, уруғлик чигит 10—15 сантиметр қалинликда ёйиб қўйилиб, ҳар уч-тўрт соатда ҳўллаб турилди. Бир тонна уруғликка 800 литр сув сарфланди. Ҳар гал уруғлик аралаштирилди, ҳўл қоп билан ёпиб қўйилди. Ана шу ҳаволда сўнгги намлашдан сўнг, уруғлик экишгача 20 соат ушлаб турилди. Уруғлик чигитни шу хилда тайёрлаш унинг текис ва бехато униб чиқишини таъминлади.

Деҳқонлар ғўза парвариши даврида бу уруғликнинг яна бир бошқа хусусиятини хам ҳисобга олиб иш юрита бошладилар. Гап шундаки, бу нав уруғлик бошқа навларга нисбатан фосфор ўғитига ўчроқ бўларкан.

Очиғини айтиш керак, катта майдонга янги нав экилди-ю, лекин ҳамма бригадаларда ҳам унинг униб чиқиши, кўчат қалинлиги бир хил бўлмади.

Қўшни колхозларда ғўзалар тизза бўйи бўлганда бу колхоздаги айрим карталарда ғўза бир қарич эди. Райондан, областдан комиссиялар келишганда «Бу аҳволда планни қандай қилиб бажарасизлар? деб таъна ҳам қилишарди. Янги навни экишга экиб қўйиб, унинг агротехникасини яхши ўрганмай, ҳамма айбни уруғликка тўнкайдиган деҳқонлар «Раис нима қилмоқчи ўзи? бизни шарманда қилмаса эди?» деб ҳам айтишди.

Ниҳоят, йиғим-терим ҳам бошланди. Қўшни колхозларда процент тобора кўтарилмоқда эди. Бу колхозда эса процент қимчорак, яримчорадан ошмасди. Телефон устига телефон: «Сизларга нима бўлди?».

Бундай саволларга раис босиқлик билан: «Икки-уч кундан сўнг кўсак қийғос очилади», деб жавоб берарди. У шундай дердию, юраги уйишиб қўярди.

Кутилгандек бўлди: Барча пайкалларда кўсаклар қийғос очилди. Терим қизиб кетди. Икки-уч кундан сўнг процент тўртга, бешга кўтарилди. Бу маҳалда қўшни колхозларда процент бир-бир яримга тушиб қолган эди. Бунинг боиси бор: уларда кўпгина майдонларда ғўза вилт билан касалланган, айрим жойларда ғўза туплари яхши етилмай, кўсаклар тўлишмай очилиб кетганди. Дастлабки кунларда бундай майдонларнинг пахтасини теришга зўр берилди. Шу туфайли ҳам процент кўтарилди. Бора-бора эса ҳосилнинг салмоғи камая бошлади. Бу колхозда эса ҳосилни териб тугаллаб бўлмасди. Деҳқонларнинг юзи ёруғ бўлди: гектаридан 34 центнердан хирмон кўтарилди.

* * *

Ўша йили қўшни колхозларда ҳам «Тошкент» нави экилди. Хусусан «Ленинизм» колхозида шу нав экилди-ю, лекин...

Май ойининг бошлари эди. Райкомдан телефон қилишди: «Раисга айтиб қўйинг, бугун тушдан кейин «Ленинизм» колхозига боришлари керак. У ерга областдан комиссия келади. Янги нав экилган ерларни айланиб кўришади».

Раис дарҳол гап нима устида бораётганлигини тушунди. Бу колхозга уруғлик шахсан Маҳмуд аканинг тавсияси билан берилганди: «Сизлар ҳам шу навни экиб кўринглар, кам бўлмайсизлар», деб айтган эди у. Тунов куни «Иш қандай бораяпти», деб суриштириб кўрди. Одамларнинг фикрини билди. Чигит унмаётганмиш. Раис Юсуф Толипов ҳам ҳафа эмиш... Райондан, областдан комиссия келиб, «Қайтадан бузиб экинг», деб раисга маслаҳат беришибди.

...Комиссиялар белгиланган вақтда етиб келишди. Улар орасида обрў-эътиборли агрономлар, тегишли ташкилотларнинг раҳбарлари бор эди. Мирсодиқ Мираҳмедов ҳам улар билан бирга келган, дала айландилар, тупроқ ичидан чигитни олиб текшириб кўрдилар. Ҳамма бир овоздан «Қайта экиш керак» деган фикрни айтди. Фақат Мирсодиқ билан Маҳмуд ака бу фикрга қўшилмади.

— Қани сиз нима дейсиз? бўлмаса, — деди ниҳоят комиссия бошлиғи Маҳмуд аканинг ҳаёлини бўлиб.

— Бузиб экишнинг ўрни йўқ, — деди Маҳмуд ака қатъиятлик билан, — бизда ҳам шундай бўлган, маслаҳатлашиб, чигит суви берганмиз, униб чиққан.

Ҳамма жим бўлиб қолди. Лекин ҳеч ким бу таклифга қарши бирон фикр айтолмади.

Уша куни Маҳмуд ака Юсуф Толипов билан ёлгиз қолиб, янги навнинг агротехника талабларини тушунтирди. Ўзи тез-тез келиб туришга сўз берди.

Ташвишли кунлар ортда қолди. Янги нав экилган ерлардан бу колхоз ҳам юқори ҳосил олди. Юсуф ака галаба рапортига имзо чекаркан, дарҳол «Коммунизм» колхозига сим қоқди. Маҳмуд акани топтириб, унга миннатдорчилик билдирди. Янги нав экилган ерларнинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил кўтарилганлигини айтди. Қўшни пайкаллардан эса 28 центнердан ҳосил олинди.

* * *

Январь ойининг охирларида колхозда ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлди. Деҳқонлар янги навдан, уни яратган олимлардан мамнун бўлиб гапирдилар. Ҳар гектар ердан 42,5 центнердан ҳосил олинганлиги янги навнинг шарофати эканлигини айтдилар. Йиғилишда Мирсодиқ Мираҳмедов ҳам бор эди.

— Сўз янги нав ижодкори Мирсодиқ Мираҳмедовга, — деди Маҳмуд ака.

— Жуда ошириб юбор딩ингиз, — деди Мирсодиқ ака, — Бу нав ижодкори сизлар, мутахассислар қолаверса мана Маҳмуд ака, Баҳром акалар. Агар сиз бўлмаганингизда, қатъиятлик кўрсатмаганингизда шунчалик муваффақиятга эришмаган бўлардик. Бунинг учун сизларга раҳмат.

Мажлисдан сўнг олим билан суҳбатлашдик.

— Янги навнинг истиқболи қандай?

У кулди.

— Ҳозирги кунда бу нав ҳаётга кенг йўлланма олди. Лекин, шуни унутмаслик керакки, ҳаёт — бу яшаш учун кураш, бу табиатнинг қонуни. Микроорганизмлар борабора бу навни ҳам ўзгартириб олиши мумкин. Шунинг учун биз, олимлар вилтга чидамли пахтанинг янги-янги навларини яратиш устида ишлашимиз билан бирга пахта-беда алмашлаб экишни ҳам яхши йўлга қўйишимиз керак.

Н. РИХСИЕВ.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози.

Жаҳон янгиликлари

ДЎСТОНА ҲИС-ТУЙҒУЛАР

ДЕҲЛИ

Маданий алоқаларни ривожлантириш Ҳиндистон—Совет жамиятининг вице-президенти В. Р. Кришна Айяр совет маданияти уйида сўзга чиқиб, биз бутун Совет Иттифоқида ҳинд халқига нисбатан самимий ҳайрихоҳлик ва дўстона ҳис-туйғуларни учратдик, деди. В. Р. Кришна Айяр Совет Иттифоқига келиб кетган ҳинд жамоатчилиги делегациясига бошчилик қилган эди.

Жамиятнинг бош секретари Прем Сагар Гупта шу йиғилишда сўзга чиқиб, Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида мустаҳкам дўстлик, ўзаро ёрдам ҳамкорлик алоқалари мавжуд эканлигини ,тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Ҳиндистон—Совет шартномаси буни яққол кўрсатиб турганлигини уқтириб ўтди. Маданий алоқаларни ривожлантириш Ҳиндистон—Совет жамияти, деб сўзини давом эттирди. П. С. Гупта, Совет Иттифоқи билан дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш учун курашаётган Совет Иттифоқи дўстларининг оммавий демократик ташкилоти бўлиб қолди. (ТАСС).

ДАҲШАТЛИ ФОЖИА

НЬЮ-ЙОРК.

Сенат ташқи ишлар комиссиясининг раиси сенатор— демократ У. Фулбрайд АҚШнинг Ҳинди-Хитойда олиб бораётган агрессив урушини «даҳшатли, ваҳшиёна фожиа» деди. Сенатор шарқи-жанубий Осиёдаги кейинги воқеаларга тўхталиб АҚШ ҳукуматининг Вьетнамга оид сиёсатини қаттиқ танқид қилди. Уруш давом эттирилаётганлиги, деди у, Америка халқларининг манфаатларига сира тўғри келмайди. У, Фулбрайд телевиденининг «савол-жавоб» программасида гапириб, «бу уруш давом эттирилаётганлигини ҳеч нарса билан оқлаш мумкин эмас», деди.

Сенатор Қўшма Штатларнинг Ҳинди-Хитойдаги уруш ҳаракатларини кенгайтираётганлигини қоралаб, бомбардимон қилишлар кучайтирилаётганлиги натижасида яна кўп одамлар ҳалок бўлади ва катта моддий зарар етказилади, деб таъкидлади.

Фулбрайднинг айтишига қараганда, ватанпарвар кучлар ҳозирги вақтда жанг ҳаракатларини активлашганлиги Вьетнамга бағишланган Париж кенгашида АҚШ ўтказаётган тўсқинлик сиёсатига табиий жавоб бўлмоқда. Сенатор уқтириб айтдики, аввалги ҳукумат олган сабоқларига қарамай республикачилар ҳукумати масалани жанг майдонида ҳал қилиш йўлини изламоқда. Ҳозирги ҳукумат ҳокимият тепасида турган вақтнинг ҳар бир минутида Вьетнамга бир тоннадан бомба ташланиб турибди, деди Фулбрайд.

Германия Демократик Республикаси, Дрезден округидаги Эберсбах тўқимачилик фабрикасидаги кўпгина дастгоҳлар Совет Иттифоқидан келтирилган. Янги замонавий бу дастгоҳлар тўқимачиларга юқори сифатли газламалар ишлаб чиқаришда жуда қўл келмоқда. Суратда: корхона цехларининг бирида.

АДН—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БАҒДОД.

Ироқда Фрот дарёсини Тартар қўли билан боғлайдиган канал қурила бошланди. Бу қўл Дажла дарёси билан илгари туташган эди. Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан барпо этилаётган бу канал Ироқдаги икки катта дарёнинг сув ресурсларини тартибга солиш системасининг таркибий қисми бўлади. Бу система Бағдоди сув тошқинларидан ҳимоя қилишни таъминлайди ва икки дарё оралиғидаги қурғоқ районларга сув беради.

НЬЮ-ЙОРК.

Америка агрессорлари Вьетнам Демократик Республикасига қарши бугун янги ҳарбий жиноятлар қилишди. «В—52» типидаги оғир бомбардимончи самолётлар демилитаризация қилинган зонадан 235 километр нарида жойлашган Винь шаҳри яқинидаги районларга ҳужум қилишди. АП агентлигининг мухбири Сайгондан ана шуни хабар қилиб, «В—52» самолётлари демилитаризация қилинган зонадан ўшанча узоқ масофада жойлашган районларни биринчи марта бомбардимон қилаётганлигини кўрсатиб ўтади.

БОНН

Бундестагнинг ҳуқуқий комиссияси ГФРнинг Совет Иттифоқи ва Польша билан тузган шартномаларини ратификация қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳаларини бугун охирги марта муҳокама қилишга киришди.

Кадрлар масаласи пленум муҳокамасида

Бўка район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида Ўзбекистон КП Марказий Комитети VI пленуми якунлари ва район партия ташкилоти олдида турган вазифалар муҳокама қилинди. Докладчи район партия комитетининг биринчи секретари М. Эгамбердиев КПСС XXIV съезди қарорлари асосида кадрлар билан ишлашни янада такомиллаштириш йўлида районда амалга оширилаётган тадбирлар устида батафсил тўхталди.

Ҳозир район колхоз ва совхозларида 1487 тракторчи-механизатор меҳнат қилмоқда. «Бўка» совхози механизатори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Ковалёва, Тимирязев номли колхоз звено бошлиғи Ғ. Қурбонов ва бошқа механизаторлар меҳнатда ўз ҳамкасбларига намуна бўлмоқдалар. Хўжаликка ишнинг кўзини билиб раҳбарлиқ қилаётган кадрлар ҳам районда оз эмас. «Октябрь 40 йиллиги» колхози раиси Юнус Тўлаганов ўз меҳнати билан эл ҳурматини қозонган, ғамхўр ва ишбилармон раҳбарлардан бири. Ўртоқ Ю. Тўлаганов ранслик қилаётган колхоз пахта далаларида ҳосилдорлик йил сайин ошиб бораяпти. Ўтган йили гектар бошига 30,5 центнердан «оқ олтин» йиғиб олинди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар ютуқларни қайд этиш билан бирга кадрлар билан ишлаш соҳасида ҳали бир қатор камчиликлар борлигини ҳам таъкидладилар. Жумладан район хўжаликларида меҳнат қилаётган 229 бригадирдан атиги 45 киши ўрта маълумотли, тўрт киши эса олий маълумотлидир, холос. Кадрлар билими ва малакасини ошириш айниқса Карл Маркс номли колхозда қониқарсиз йўлга қўйилган. Айни пайтда районда механизатор кадрлар, етарли тайёргарликка эга бўлган малакали чорвадорлар етишмайди.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

М. АҲМАДЖОНОВ,

область партия комитетининг инструктори.

ланган бу лекторийда 120 дан ортиқ йигит-қиз тингловчидир. Улар орасидан қурилиш машина ва механизмларини ремонт қилувчи слесарлари тайёрлаш бўйича юқори синф ўқувчиларидан иборат тажриба группаси тузилган. Областнинг 40 га яқин мактабида эса 5 мингдан ортиқ юқори синф ўқувчиси машина ва трактор ҳайдаш, пахта териш машиналарини бошқариш бўйича профессионал тайёргарлик кўрмоқда.

Ҳозирги вақтда ёшларнинг асосий қисми моддий ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳаларига бориши зарурлиги ҳисобга олинса, уларнинг оғвақт ихтисослашуви ҳақидаги масала алоҳида аҳамият касб этади. Янги беш йилликда профессионал техника ўқув юртларига ёшларни қабул қилишни анча кенгайтириш масаласи қўйилган. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг профессионал техника таълимини янада ривожлантириш ва республика халқ хўжалигини малакали кадрлар билан таъминлаш тўғрисидаги қарорига мувофиқ, 1971—1975 йилларда профессионал техника таълими системаси бўйича саноат корхоналари, қурилишлар ва қишлоқ хўжалиги учун 247,1 минг ишчи кадр тайёрлаш мўлжалланган. Бу вазифа фақатгина профессионал техника таълими органлари, министрликлари ва бошқармалари зиммасигагина эмас, балки умумий таълим мактабларига ҳам катта масъулият юклайди.

Кўпинча ёшларнинг касб танлаши соҳасидаги ишларни амалга оширишда ўқувчиларнинг шахсий қобилиятлари, интилишлари, яъни субъектив омилларга кўпроқ эътибор берилади. Шундан кейингина у ёки бу касбни танлаган ёшнинг жамият олдидаги бурчи ва масъулияти ҳақида сўз юритилади. Бу борадаги ишларни амалга оширишда мактабни битириб чиқувчиларда жамият олдида, халқ олдидаги масъулият ҳиссини тарбиялаш ва шакллантириш учун кўпроқ қайғуриш лозимлиги муҳим аҳамиятга эгадир. Ёшлар биринчи навбатда маълум соҳадаги билимлари ва қобилиятлари талаб қилинган соҳаларга қизиқишлари, сўнгра ўзларининг шахсий қобилиятлари ва сифатларини ҳисобга олишлари айниқса муҳимдир.

Ёшларнинг касб танлаши соҳасидаги ишларни амалга оширишда биринчи даражадаги вазифалардан бири турли хил методик кўрсатмаларни ишлаб чиқиш бўйича тадқиқот ўтказиш ва уларни оммавий равишда қўллашдан иборатдир. Ҳозирги вақтда ўқувчиларни тўққизинчи синф ҳамда ҳунар билим юртларига танлаш методикасини ишлаб чиқиш айниқса муҳимдир. Худди ана шу даврда ўқувчиларга кўпроқ ёрдам бериш талаб қилинади. Худди шу саккизинчи синфда ўқиш давомида бўлғуси кадрларнинг назарий ҳамда амалий фаолиятнинг турли хил соҳаларига жиддий ва оқилона равишда тайёрлаб бориш лозим. Илмий жиҳатдан асосланган консультацияларни уюштириш саккизинчи синфни битирган йигит-қизларни тўққизинчи синфга, техникум ва профессионал-техника ўқув юртларига тўғри тақсимлаш имконини берадиган муҳим омиллардан биридир.

Умуман, ёшларнинг касб танлаш масаласига илмий ёндошиш проблемаси жамиятимиз тараққиётининг ҳозирги босқичида муҳим аҳамият касб этади.

Б. КОНОНЕНКО.

ЯНГИНУЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР КИНОЛЕКТОРИЙСИ

Ўзбекистон ЛКСМ район комитетининг ташаббуси билан Свердлов қишлоқ Советида комсомол-ёшлар кинолекторийлари ташкил қилинди. Бу кинолекторийларда марксизм-ленинизм классикларининг ғоявий мероси, КПСС XXIV съезди материаллари, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қарорлари, комсомол ташкилотларининг фаолияти ҳамда ахлоқ-одоб мавзусига оид суҳбатлар ўтилади, кинофильмлар намойиш қилинади.

Комсомол-ёшлар район партия комитетининг инструктори А. Охуновнинг «КПСС XXIV съезди совет ёшлари ҳақида», район комсомол комитетининг секретари А. Кашченконинг «Совет ёшлари — жаҳон ёшлар ҳаракатининг илғор отряди» мавзуидаги лекцияларини тинглашди.

Кинолекторий иш планида ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тадбирларга кенг ўрин берилган. Олимлар, районнинг донгдор кишилари, партия, совет, комсомол ходимлари комсомол-ёшларга ленинча халқлар дўстлигининг анъаналари, пролетар интернационализми, ватанпарварлик туйғуси, дўстлик ва биродарлик мавзуларида лекциялар ўқийдилар. Шонли санага бағишланиб, бу ерда «СССР халқларининг дўстлиги» кинофестивали ўтказилади. Кинолекторийда қизиқарли учрашувлар, ёшлик кечалари, ўткир зеҳнлилар мушоиралари ҳам ўтказиб турилади.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ХАЛҚ МУЛКИ ҚЎРИҚЧИСИ

Касбга бўлган муҳаббат одатда ёшликда пайдо бўлади. Биров ота-онасининг, ўртоқларининг касбига ҳавас қўяди. Баъзан шундай ҳоллар ҳам бўладики, бирор воқеа у ёки бу касбга меҳр туйғуларини уйғотади.

Ҳикматжон ўрта мактабда ўқиб юрганида ҳали бирор касбга, ҳунарга жазм қилмаган эди. Бир куни иттифоқо суд мажлисига кириб қолди. Ўшанда халқ мулкини талон-торож қилган бир группа жиноятчиларнинг иши кўрилаётган эди. Шу куни суд мажлисидаги воқеа ёш Ҳикматжонда қонунпарастлик ва меҳр уйғотди...

У 1952 йилда Тошкент Юридик институтини муваффақият билан битириб, Фарғона областига терговчи бўлиб ишлаш учун йўлланма олади. Ҳикмат Сулаймонов то 1967 йилгача областнинг турли районларида терговчилик вазифасини аъло даражада бажариб, туғилиб ўсган Ўрта Чирчиқ районига ишга қайтиб келади. У шундан бери район прокуратурасида терговчи вазифасида ишлаб келмоқда. У районга терговчи бўлиб келгандан бери жуда кўп давлат ва колхоз пулларини жиноятчилардан ундириб олишга муваффақ бўлди. Масалан, «Ленин йўли» колхозининг собиқ омбор мудири М. Абдиев ва унинг шериклари 18 минг сўм пулни ундириб берди. Бу каби мисолларни моҳир терговчи Ҳ. Сулаймонов фаолиятидан кўплаб келтириш мумкин.

Ўз касбини севган Ҳикмат Сулаймонов айни вақтда колхоз ва совхозларда, завод ва қурилишларда тез-тез бўлиб, жиноятчиликнинг олдини олиш юзасидан тушунтириш ишларини олиб боради. Меҳнаткашлар, жумладан ёшлар ўртасида шу мавзуда лекция, суҳбатлар ўқийди.

Қонунчиликни мустаҳкамлаш йўлида 20 йилдан бери самарали меҳнат қилиб келаётган Ҳикмат Сулаймонов «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан, бирнеча марта Ўзбекистон комсомолининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган.

О. МАҲМУДОВ.

ҲАМИША ПОСТДА

Шахсий состав саф тортди. «Смирно» командаси янгради. Петр Борисович буйруқни ўқиди:

«Хизмат вазифасини бажаришдаги намунали иши ва жиноятни тезкорлик билан очишдаги актив ҳаракати учун лейтенант Абдугаффор Абдуризаев, капитан Ўткир Эргашев, младший лейтенант Карим Мўминов, младший лейтенант Рустам Сотиболдиевлар номи ёзилган соат билан мукофотлансин». Шаҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғи, 3-ранг милиция комиссарининг буйруғида жамоат тартибини сақлашда ўрнак кўрсатган яна бир неча ходимлар совға ва пул мукофотлари билан тақдирланганлиги маълум қилинган эди.

Шаҳар ички ишлар бошқармасида А. Абдуризаев, Ў. Эргашев, К. Мўминов, Р. Сотиболдиевлар номини ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Мана бугун шахсий состав олдида уларни комиссар табриклади, буюмдай мукофотга улар ҳушёрлиги, актив ҳаракати ва жасорати туфайли сазовор бўлдилар.

...Пештоқига «Милиция» деб ёзилган енгил машина воқеа содир бўлган жойга етиб келди. Ҳаракатдаги 7-милиция группаси рация орқали навбатчидан маълумот олгач, бир неча минут ўтмаёқ Ҳамза кўчасидаги ўғрилар «ўмариб» кетган уй эгаси ва гувоҳлар билан суҳбатлашгач, жиноят изига тушди. Операцияга Собир Раҳимов район ички ишлар бошқармаси участка инспектори младший лейтенант Рустам Сотиболдиев бошчилик қилди. Ўғрилар уй қулфини бузиш учун «жон койитиб» ўтирмай, мос калит топиб, 400 сўм пул ва қимматбаҳо буюмларни ўмариб кетишган эди. Тажрибали милиция ходимига младший лейтенант Карим Мўминов, оддий милиционерлар А. Бахно, Р. Ортиқовлар кўмаклашдилар. Ўғрилар изига зуғлик билан тушиш, оператив ва тадбиркорлик билан қилинган иш самарали тугади. Ўғрилар Охундадаев, Мамадалиев, Усадиров, Сувеновлар кўп вақт ўтмаёқ қўлга тушдилар.

Мана бу воқеа ўтган шанба куни кеч соат тўққизларда содир бўлди. Бир кимса Тошкент Тўқимачилик комбинати стадиони гаражи атрофида айланиб, теваракка олазарак боқиб, қулай фурсатни кута бошлади. Унинг нияти бузуқ эди. А. Ануфриев гараж эшигини бузиб машинани ўғирламоқчи эди. Лекин мақсадига етолмади. Машина рулига ўтириб, уни ташқарига энди ҳайдаб ҳам чиққан эди, ҳаракатдаги 39-милиция группаси жиноятчини қўлга олди. Фрунзе район ички ишлар бошқармаси ходими, милиция лейтенанти Абдугаффор Абдуризаев ўз экипажи билан участкасида айланиб юрар экан, ўзига яхши таниш бўлган машина рулида бегона кишини кўриб унинг йўлини тўсди. Оператив группанинг ҳушёрлиги ва сезгирлиги туфайли жиноятчи дарҳол қўлга тушди.

— Ҳаракатдаги милиция группаси ташкил этилганлиги жиноятчиларга қарши бўлган курашда бизга жуда қўл келди, — деди биз билан суҳбатда шаҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция полковники Петр Борисович Бегельман. Ҳозирда 60 дан зиёд енгил машина тунда шаҳар кезмоқда. Ҳаракатдаги милиция группаларига энг яхши ва тажрибали ходимлар жалб этилган. Уларга маълум участкалар биркитилган, группалар туни билан постларида сергак турмоқдалар. Милиция капитани Маҳмуд Абдураҳмонов 1952 йилдан бери эл осойишталигини қўриқлаб келмоқда. Бу сезгир, ишчан жамоат қўрқчисини ҳаракатдаги 11-милиция группасида Қорасарой, Қўштут, Қорақамиш атрофларида учратиш мумкин. Группа аъзолари фақат жиноятни очибгина қолмай, балки жиноят содир бўлмаслиги учун ҳаракат қилмоқдалар, аҳоли ўртасида оммавий профилактик ишлар ўтказмоқдалар. Милиция старший лейтенанти Азиз Қурбоновни Октябрь район ички ишлар бошқармасида энг намунали ва қонунбузарларга шафқатсиз киши сифатида таниндилар. А. Қурбонов узоқ йиллик ишида неча ўнлаб оғир жиноятларни очган. Хизматлари ҳам муносиб тақдирланган. У икки марта жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизматлари учун, уч марта нуқсонсиз хизмати учун медаллари билан мукофотланган. Азиз Қурбонов бошчилик қилаётган ҳаракатдаги 3-милиция группаси шаҳарда энг намунали ва ишчан группалардан ҳисобланади. Оқтепа, Самарқанд дарвоза, Охунбобоев майдони, «Дружба» кўчаларида А. Қурбонов бошлиқ группа аъзоларини учратиш мумкин.

Ҳар кун кеч соат еттида Ленин номли майдонда ҳаракатдаги милиция группалари қисқа муддатли йиғилишга тўпланиб, топшириқ олишади. Мана навбатдаги йиғилишга Ўзбекистон ССР Ички ишлар министри, 2-ранг генерали Ҳ. Яҳёев ва группа ишлари билан танишгани, унинг тажрибаларини ўргангани барча область ички ишлар бошқармаси вакиллари келишди. 2-ранг генерали Х. Яҳёев ҳаракатдаги милиция группа аъзолари билан суҳбатлашиб, уларнинг тайёргарлигини текшириб кўрди. Шахсий состав ишидан қониқиш ҳосил қилди.

«Смирно» командаси янгради, П. Б. Бегельманнинг буйруғи эшитилди: «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси пойтахти Тошкент шаҳар жамоат тартибини сақлаш учун хизмат вазифангизни ўташга киришингиз!». Группа аъзолари постлари томон йўл олишди. 02 ҳаракатга тушди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

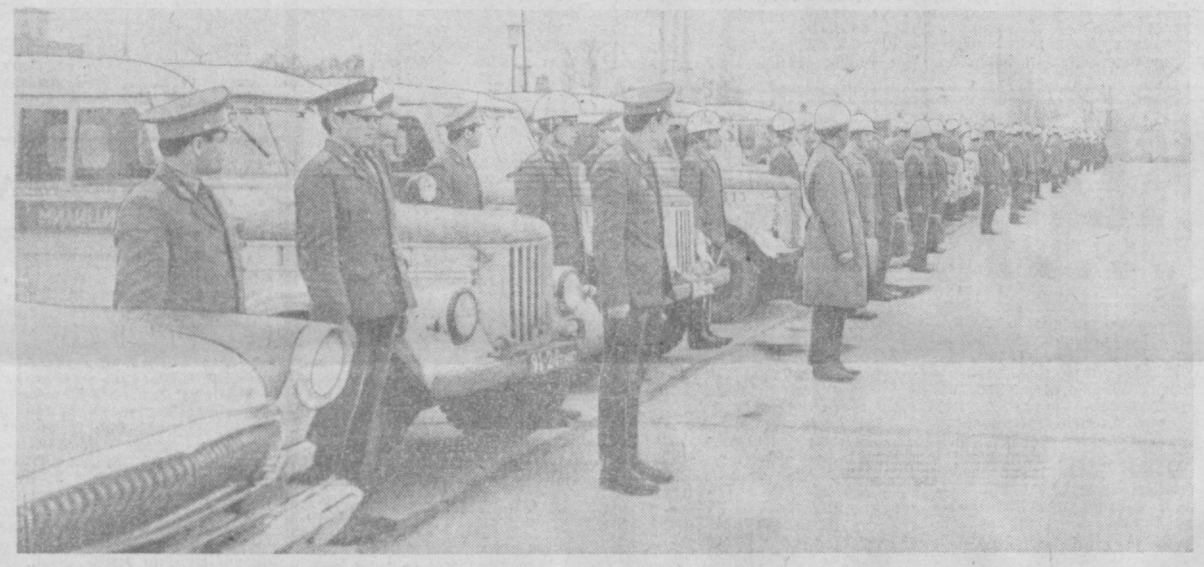

СУРАТЛАРДА (юқорида) Ички ишлар хизмати иккинчи ранг генерали ўртоқ Ҳ. Яҳёев Октябрь район ички ишлар бошқармаси участка инспектори, милиция лейтенанти Қаҳрамон Икромов билан суҳбатлашмоқда. Пастдаги суратда: ҳаракатдаги милиция группаси аъзолари яна бир неча минутдан кейин ўзларига биркитилган участка томон йўл олишади.

А. АБАЛЯН фотолари.

Ҳар тўғрида

МАГЕЛЛАННИНГ БОШ СУЯГИ

Филиппин оролининг нақ марказида, унинг пойтахти Манила шаҳридан 580 километр шарқи-жанубда археологлар ғаройиб топилмага дуч келишди. Бу — тўрт юз эллик йил муқаддам кўмилган эркак кишининг бош суягидир. Филиппин антропологи Марселино Маседа бу — машҳур португал саёҳатчиси Магелланнинг бош суяги, деб айтмоқда.

Маълумки, Магеллан 1521 йилда Филиппинни кашф қилиб, Мактана оролига қўнган ҳамда маҳаллий аҳоли билан жанг вақтида ҳалок бўлган эди.

Ноёб топилма ўрганиш шарти билан Себу университетига топширилди. Профессор Маседа экспедицияси эса ишни давом этдириб, худди шу жойдан олтин буюмлар, чинни лаганчалар топишга муваффақ бўлди. Шунингдек, беш юз минг йил бурун урушларда ишлатилган португал қурол-яроғлари ҳам топилдики, булар, шубҳасиз, бой кишиларнинг мулки бўлиши керак.

КАШТА ТИКУВЧИ ЭРКАКЛАР

Яқинда АҚШда чиқадиган «Лайф» журнали аёллар кўйлагини ўзларига ўлчаб турган уч эркак кишининг суратини босиб чиқарди. Булар — Ричард Хелд, Говард Хефнер ва Уоррен Соулуэй бўлиб, уларнинг касблари тикувчилик. Улар бу ҳунарни фақат эркаклар ўқийдиган бичиш-тикиш тўгарагида эгаллаган эканлар. Аёллар кўйлагини эса улар ўз хотиналари учун тикишган экан. Худди шундай бичиш-тикиш тўгаракларида эркаклар ҳафтасига икки марта шуғулланар эканлар.

Бу ҳаш майли-я, Нью-Йоркда фақат эркаклар учун очилган тўр тўқиш тўгараклари борлигига нима дейсиз? Ҳа, бу ҳақда газетага эълон берилганидан сўнг қандайдир Минди Никс хоним ташкил қилган курсларига эркаклардан кўплаб ариза тушган.

Бироқ, каштачилик америкаликлар орасида тагин ҳам кўп тарқалиб кетди. Ўтган йили Нью-Йоркдаги бир магазин кашта тикиш учун зарур бўлган нарсалардан ўн беш минг сўм фойда кўрган. Буларнинг ҳаммасини эркаклар сотиб олган. Лос-Анжелосдаги худди шундай бир магазин ҳам фақат эркакларга шундай буюмлардан кўплаб сотган. Бу ердаги кашта ҳаваскорлари тўгарагига собиқ футбол «юлдузи» Грир бошчилик қилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

КЎКЛАМ НЕЪМАТИ

ҚЎЗИҚОРИН

Одатда, қорлар эриб, баҳорнинг илк ёмғирлари ёққан пайт дан бошлаб, тоғ ёнбағирларида адрларда қўзиқоринлар ўса бошлайди.

Кўпчилик кишилар қўзиқоринда ҳеч қандай истеъмол қуввати йўқ, деб ҳисоблашади. Бу нотўғри фикр. Профессор. М. Хохряковнинг ёзишича, қўзиқорин озиқ ўрнини боса оладиган турли ферментларга пиҳоятда бой. Барча қўзиқоринларда турли витаминлар борлиги аниқланган. Айниқса, оқ қўзиқорин витамин B1, B2 ва бошқа турли витаминларга жуда бой. Шунингдек, оқ ва бошқа қўзиқоринлар таркибида С, Д витамини, оз миқдорда никотин кислотаси, ошқозоничак кассалликлари келтириб чиқарувчи микробларга қарши ишлатиладиган антибиотиклар борлиги аниқланган.

Оқ қўзиқорин кўпроқ истеъмол қилинади. Бу қўзиқорининг ранг-ёки пуштисимон рангда қўзга ташланади.

В. УРИЦКИЙ.

Спорт

БИРИНЧИ ҒАЛАБА

Мавсумнинг биринчи тур ўйинидан қаноат ҳосил қилмаган икки команда «Пахтакор» ва Свердловскнинг «Уралмаш» футболчилари ўзаро учрашиб, муваффақиятга эришишга астойдил интилишлари сир эмасди. Шунинг учун учрашув бошиданоқ иккала команда ҳужумга аҳамият берди. Лекин мезбонларнинг ҳам, меҳмонларнинг ҳам ўйини ҳадеганда қовушавермади. Биринчи бўлимда 34-минутда қанотдан Михаил Ан ошириб берган тўпни Исоқов шиддат билан дарвоза томонга йўналтиргани ҳисобга олмасак, бошқа эсда қоладиган чиройли комбинация бўлмади. Танаффусдан кейин тошкентликларнинг устунлиги сезилди. 47-минутда Абдураимов штраф зарбасини моҳирлик билан ошириб берганда дарвоза олдида турган Исоқовнинг омади келди. Ҳисоб 1:0. 68-минутда Абдураимов штраф майдонига ёриб кирганда меҳмонлар ҳимоячиси уни қўполлик билан йиқитди. Командамиз ветераны 11 метрлик белгидан ҳисобни 2:0 қилди. Уралликлар ҳам муваффақиятга эришишлари мумкин эди. Лекин «Пахтакор» дарвозабони Говоров бехато ўйнади. Учрашув тугашига олти минут қолганда у 11 метрлик штраф зарбасини қайтариб қолди. Шундан бир минут ўтгач, рақиб ҳужумчиси юзма-юз чиққанда яна моҳирлик қилди. Бир сафар штанга «Пахтакор»ни голдан сақлаб қолди.

«Пахтакор» футболчилари икки ўйинда уч очко олиб сафарга чиқмоқдалар. Ҳамшаҳарларимизни Нальчик ва Орджоникидзе автомобилсозлари билан, Ашхободнинг «Строитель» командаси билан учрашувлар кутмоқда. Тошкентлик футболчилар уч ҳафтадан сўнг ўз уйларига қайтадилар.

10 апрель куни Кутаиси торпедочилари мавсумнинг биринчи ўйинини ўтказдилар. Улар Орджоникидзенинг «Автомобилист» коллективини 2:0 ҳисобида ютдилар. «Помир» — «Шахтёр» (Қарағанда) учрашувида ҳисоб очилмади.

Олий лигада бир учрашув бўлди. Тбилиси динамочилари москвалик клубдошларини қабул қилиб, 1:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Тўпни биринчи бўлимда Гавашели киритди.

ИККИ ПЕШҚАДАМ

Прагада ўтаётган хоккей бўйича жаҳон чемпионатида ЧССР ва СССР командалари пешқадамлик қилмоқдалар. Чехословакияликлар ГФР билан бўлган учрашувни 8:1 ҳисобида ўз фойдаларига якунладилар. Совет командаси эса швейцарияликларни 10:2 ҳисобида таслим қилдилар. Ҳар иккала коллектив учтадан ғалабага эришди. Кеча пешқадамлар дам олишди. Бугун чемпионатнинг ҳал қилувчи мусобақаларидан бири бўлади. Ватандошларимиз майдон эгалари билан куч синашадилар. Бу ўйин Москва вақти билан соат 19 да бошланади.

ПОЛВОНЛАР БАҲСИ

Кеча Таллин шаҳрида оғир атлетика бўйича мамлакат чемпионати мусобақалари бошланди. Бу мусобақада 150 га яқин штангачи иштирок этмоқда. Улар орасида жаҳонинг энг кучли полвонлари Алексеев, Куренцов, Иванченко, Тальтс ва бошқалар бор. Шунингдек, олимпиада чемпиони Жаботинскийнинг ҳам узоқ танаффусдан сўнг мусобақада иштирок этиши қутилмоқда. Бу чемпионат олимпиада мусобақалари олдидан кучларни яна бир бор синаб олиш бўлади.

Реклама ва эълонлар

ТВ

12 АПРЕЛЬ КОСМОНАВТИКА КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

12.30 дан — Москва кўрсатади.

17.05 — ТОШКЕНТ МУЗИ—72. Хоккей турнири. «Спартак» (Тошкент) — «ТОРПЕДО» (Горький). 3-бўлим.

Рус тилида: 17.45 — Болалар учун мультфильм, 18.00 — «Мангулик». Космонавтика кунига бағишланган адабий кўрсатув, 18.40 — Ўқувчилар учун. «Ассалом, коинот». «Ўткир зеҳнлилар мушоираси» (Ўзбек тилида. 19.40 — «Ахборот» информацион программаси.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ЎҚУВ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Кимё. 10-синф. «Ўзбекистонда кимё саноатининг ривожланиши» (Ўзбек тилида), 12.00 — Ўқув фильм, 12.25 — Кимё. 10-синф. «Ўзбекистонда кимё саноатининг ривожланиши» (рус тилида).

18.25 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — «Ернинг тортиш кучи (ҳужжатли фильм), 20.50 — «Танбур наволари». Эркин ЗОКИРОВ, 21.55 — Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Олмаота конференцияси олдидан: ҚАМАР РАИС шеърлари, 22.05 — ТОШКЕНТ МУЗИ—72. Хоккей турнири. «СПАРТАК» (Тошкент) — «ХИМИК» (Воскресенск). 2—3 бўлимлар (ёзиб олинган).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

19.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студент меридиани» (рус тилида).

ЎҚУВ ПРОГРАММАСИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Эстетика асослари. 8—10-синфлар. «Социалистик реализм методи», 20.40 — 4 синф ўқитувчилари учун математикадан консультация. «Ўнли касрларни қўшиш ва айириш».

Рус тилида: 21.10 — «Юрий Гагарин» (ҳужжатли фильм), 22.00 — «Баҳор элчиси» (фильм-концерт).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДАМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12/IV да Тановар, 13/IV да Риголетто.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/IV да Ажал минораси, 13/IV да Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/IV да Ярим тундаги ўғирлиқ, 13/IV да Паранжи сирлари, 14/IV да Лаҳма.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — АЛЬБИНА ЗОТОВА раҳбарлигидаги «АФСОНАВИЙ УЛКА» иллюзион аттракционининг хайрлашув гастроллари (кеч соат 7 яримда; шанба ва якшанба кунлари: кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

12, 13 АПРЕЛЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССР халқ артистлари: МУРОДЖОН АҲМЕДОВ, МУҲАММАДЖОН МИРЗАЕВ, ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА;

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати Харима УЗОҚОВА;

Солистлар: Алижон ҲАСАНОВ, Азим АЗИЗОВ, Одилжон ЭМИНОВ, Шариф СУЛТОНОВ, Анвар НАЗАРХОНОВ, Эркин ДАВЛАТОВ.

ТУҲТАСИН ЖАЛИЛОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ ОРКЕСТРИ

Оркестрнинг бадиий раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист — Саид АЛИЕВ.

Программани — Назрулла ЕҚУБОВ ва Ўткир СИДДИҚОВЛАР олиб борадилар.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

14, 15, 16 АПРЕЛЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА

ЁШ ИЖРОЧИЛАР КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг дипломанти ҚОДИР МУМИНОВ

Солистлар: Дилором ҚАЮМОВА, Тельман ҲАСАНОВ, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Назира ШЕРАЛИЕВА, Турсун ҒИЁСОВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Толибжон МУЛЛАЖОНОВ, Аҳмаджон ШУКУРОВ, Роза КАКУРИЕВА.

«ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Узбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист ҲАКИМ НИШОНОВ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 да сотилади.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. — 02362 ИНДЕКС 64697. Б. 1727.